

Ishonch

2019 йил 29 январь • сешанба • № 17 (4146)

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси нашри • Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган • www.ishonch.uz • e-mail: xatlar@ishonch-doverie.uz

ЭЗГУЛИККА ЙЎҒРИЛГАН УДУМ

Жорий йилнинг 26 январь куни юртимизда умумхалқ экологик хайрия ҳашари бўлиб ўтди

Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 22 январдаги тегишли фармойишига кўра Ўзбекистон Экологик ҳаракати, «Маҳалла» хайрия жамоат фонди, «Нуроний» жамғармаси, Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, Ёшлар иттифоқи каби ташкилотлар, маҳаллий ҳокимлик органларининг умумхалқ хайрия ҳашари ўтказишга оид таклифи қўллаб-қувватланди. Ушбу кенг қамровли умуммиллий акцияни юқори савияда ўтказиш мақсадида тегишли вазирлик ва идоралар, қўмиталар, жамоат тузилмалари вакиллари билан иборат ишчи гуруҳи тузилди.

Умумхалқ экологик хайрия ҳашарида 27 минг гектардан ортиқ майдонлар ободонлаштирилди, 39 минг 689 тоннадан ортиқ чиқиндилар чиқариб ташланди, 23 минг метрдан ортиқ узунликдаги ариқ ва лотоклар тозаланди. Қабристон ва зиёратгоҳлар ободонлаштирилиб, тартибга келтирилди. Ушбу тадбирларни амалга ошириш учун 12 минг 332 дан ортиқ техника жалб қилинди. Кам таъминланган оилаларнинг уй-жойлари ҳашар йўли билан таъмирланди. 13 мингдан зиёд эҳтиёж-

манд оила ҳолидан хабар олиниб, моддий ёрдам кўрсатилди. Шундан 6 мингдан ортиги ногиронлиги бўлган ва яққа-ёлғиз қариялар ҳисобланади. Ҳашардан тушган маблағлар Орол денгизининг суви қуриган майдонларида ҳимоя ўрмонлари ташкил этиш, минтақада экологик ҳолатни ва аҳолининг яшаш шароитини яхшилаш, кам таъминланган, боқувчисини йўқотган, ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларга моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиш ишларига сарфланади.

КУН НАФАСИ

Президент Шавкат Мирзиёев Ҳиндистон миллий байрами – Республика куни муносабати билан Президент Рам Натх Ковинд ва Бош вазир Нарендра Модиға табрик йўллади.

Президент матбуот хизмати

Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев «Австралия куни» муносабати билан мамлакат Генерал-губернатори Питер Косгроувни табриклади.

Президент матбуот хизмати

Германиянинг «Friedensdorf International» халқаро хайрия ташкilotи Президент Шавкат Мирзиёевнинг тегишли Фармони билан 1-даражали «Соғлом авлод учун» ордени билан мукофотланди.

daryo.uz

Элёр Ғаниев инвестициялар ва ташқи иқтисодий алоқалар масалалари бўйича Бош вазир ўринбосари этиб тайинланди.

uz.uz

Нодир Отажонов Ўзбекистон Президенти маслаҳатчиси ўринбосари этиб тайинланди.

gazeta.uz

Жамшид Хўжаев қишлоқ ҳўжалиги вазири этиб тайинланди.

Қишлоқ ҳўжалиги вазирилик матбуот хизмати

Сардор Умурзоқов инвестициялар ва ташқи савдо вазири этиб тайинланди.

gazeta.uz

Марказий банк бошқаруви қайта молиялаш ставкасини йиллик 16 фоиз даражасида ўзгартириш қолдириш тўғрисида қарор қабул қилди.

Марказий банк матбуот хизмати

Россиянинг Қозон шаҳрида ўтказилган «Фьючерс» теннис турнирида ҳамюртимиз Санжар Файзиев бош соврин эгаси бўлди.

МОҚ матбуот хизмати

Жорий йилнинг 5-6 февраль кунлари Давлат бошқаруви академиясида

«Uzbekistan-2035» Иккинчи халқаро форуми бўлиб ўтади.

«Буюк Келажак» ХННТ матбуот хизмати

Адвокатлар палатаси томонидан «Энг яхши адвокат» ва «Энг яхши адвокатлик тузилмаси» республика танловлари ўтказилди. Номзодликка таклифлар шу йилнинг 28 февраль кунига қадар қабул қилинади.

xabar.uz

Хоразмда Малайзия (UTM) технология университети (UTM) филиали очилиши режалаштирилмоқда.

podrobno.uz

Мудофаа вазирлиги ташаббуси билан Нукус шаҳрида «Биз жиноятчиликка қаршимиз!» шиори остида 6000 метр масофага югуриш акцияси ўтказилди.

uz.uz

Тошкент давлат педагогика университетининг икки нафар талабаси «Shinhan Dream Foundation» фонди стипендияси соҳибига айланди.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги матбуот хизмати

Хитойнинг Шанхай шаҳрида «Xinjiang Asia – Europe International Material Trade Center» компанияси негизда Ўзбекистон товар хомашё биржаси савдо майдончаси очилди.

Ўзбекистон товар хомашё биржаси матбуот хизмати

2018 йилда Ўзбекистон аҳолисининг умумий даромади 10 фоизга ўсиб, 286,3 трлн. сўмни ташкил этди. Аҳоли жон бошига реал даромадлар 7,4 млн. сўмга етди.

Давлат статистика қўмитаси матбуот хизмати

Мақтабача таълим вазирлиги электрон ва босма ўқув материаллари учун персонажлар (қахрамонлар) яратиш бўйича танлов эълон қилди.

Мақтабача таълим вазирлиги матбуот хизмати

Жиззах вилоятидаги Манас қишлоғининг «Маржон» қирғиз миллий ансамблига «Маржон миллий халқ ансамбли» номи берилди.

uz.uz

Ойлик

Муддао – хавфсиз меҳнат

Касаба уюшмалари фаолиятида меҳнат муҳофазасини таъминлаш масаласи муҳим ўрин тутди. Шу боис, давлат ва ҳўжалик бошқаруви органлари раҳбарлари, иш берувчилар ҳамда кенг жамоатчиликнинг эътиборини меҳнатни муҳофаза қилиш масалаларини ҳал этишга қаратиш, ишлаб чиқариш маданиятини юксалтириш, иш берувчи томонидан ходимларга хавфсиз меҳнат шароитларини

яратиб, ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисалар ва касб касалликларининг олдини олиш, шунингдек, «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги қонунга риоя этилиши устидан жамоатчилик назоратини ўрнатиш бўйича тизимли ишлар йўлга қўйилаётди. Бу жараёнда «Меҳнат муҳофазаси ойлари»нинг ўтказилиши мавжуд муаммоларнинг ижобий ҳал этилишига хизмат қилади.

2 >

Семинар

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси ҳамда Халқаро Меҳнат Ташкилоти ҳамкорлигида касаба уюшма фаолларининг билим ва кўникмаларини янада яхшилаш, ушбу йўналишда халқаро ижобий иш тажрибасини ўрганиш мақсадида пойтахтимизда «Соғлом ва хавфсиз меҳнат шароитларини яратиш» мавзусида семинар ўтказилди.

Устувор мақсад – самарали фаолият

Унда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Меҳнат ва ижтимоий масалалар қўмитаси раиси М.Хўжаева, Халқаро Меҳнат Ташкилотининг вакиллари – Шарқий Европа ва Марказий Осиё давлатлари меҳнатқашларининг фаолияти бўйича бош мутахассиси Гоча Александрия, Шарқий Европа ва Марказий Осиё давлатлари бўйича Бюроси меҳнат инспекцияси ва меҳнат муҳофазаси бўйича бош мутахассиси Валентин Мокану, меҳнат муҳофазаси бўйича халқаро консультанти Корнелиу Константиноаи, ташкилотнинг Ўзбекистондаги Бош техник маслаҳатчиси Антон Хаузен, координатор А.Дубова, касаба уюшмалари тизимидаги меҳнат муҳофазаси бўйича бўлим мудири, мутахассислари иштирок этди.

2 >

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси муносабат билдиради

ҚОНУННИНГ ЎЗИГА ЯРАША ТАЛАБЛАРИ БОР

«Ishonch» газетасининг 2019 йил 10 январь сонидан чоп этилган «Қонун тили халқона бўлса...» сарлавҳали мақола кенг жамоатчиликда катта қизиқиш уйғотди. Хусусан, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ўз муносабатини йўллади.

3 >

ishonch.uz:

«Матбуот бонг уради!»

Ishonch
Доверие

Матбуот бонг уради

КАБРИСТОНГА ДАБДАБА ЯРАШАДИМИ?

ИСТИХОЛАМИЗ ХИЖОЛАТГА САБАБ БЎЛЯПТИ

ИСТЕЪМОЛЧИ ХУЖУКИ ПОЙМОЛ БЎЛМАЯПМИЗ?

Бизни кузатиб боринг!

Қорақалпоғистон Республикаси

Оролнинг қуриган тубидан сув чиқди

Оролбўйида экологик ҳолатни яхшилашга жиддий эътибор қаратилиб, кенг кўламли ишлар амалга оширилаётган аини шу кезлардаги ушбу ажойиб янгилик барчани ҳайратга солди.

Мўйноқ тумани марказидан 200 километр олисдаги Возрождение ороли яқинида чуқук сув манбаи очилди. 260-280 метрлар чамаси чуқурликдан отилиб чиқаётган оби ҳаёт ҳажми секундига 7 литрни ташкил этмоқда. Шу билан бирга, жамоатчиликда янги сув манбасининг топилиши ва ундан фойдаланиш борасида айрим саволлар ҳам пайдо бўлмоқда.

ҲАЁТ БУЛОҚЛАРИ КЎПАЙДИ

Бургулаш натижасида ер остидан чиқаётган сув аҳоли, шунингдек, chorva моллари истеъмоли учун ҳам яроқли экани таъкидланмоқда.

Оролбўйи дала гидрогеологик экспедицияси бошлиғи Шавкат Олимовнинг айтишича, Жанубий Орол олди артезиан бассейни ер ости сувлари Чимбой, Тахтакўпир, Қораўзак туманлари ҳудудларини қамраб олади. Фойдаланишга яроқли бундай сув манбалари ушбу ту-

манларда ҳам топилиши, Жанубий Орол олди артезиан бассейни ер ости сувларини махсус ускуналар ёрдамида чуқуқлаштириб, ичимлик суви сифатида фойдаланса ҳам бўлади. Ҳозирги кунда Чимбой, Қораўзак, Тахтакўпир туманларида шундай ускуналар ёрдамида фойдаланган ҳолда аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш йўлга қўйилмоқда.

Чуқук сув кўзларининг очилиши Мўйноқда chorvachilik соҳасини ривожлантиришга асос бўлади, – дейди Мўйноқ тумани ҳокими Сайлаубай Данияров. – Шу билан бирга, экологик вазият ҳам тубдан яхшиланиб, қушлар, ёввойи ҳайвонлар келади. Биохилма-хиллик ривожланади. Пайдо бўлган намлик эса тузининг ҳавога кўтарилишига ҳам тўсиқ бўлади.

ЗАХИРАСИ ҚАНЧА?

Оролбўйи дала гидрогеологик экспедицияси томонидан жорий йилда Мўйноқ туманида, яъни Возрождение ороли, Сурғил,

Ахантай ҳудудларида шу каби 40 та сув кўзларини очиб режалаштирилган. Шунингдек, 2021 – 2023 йилларда Жанубий Оролнинг қуриб қолган қисмини геологик жиҳатдан ўрганиш ишлари олиб борилиши ҳам алоҳида дастур сифатида қабул қилинган.

Тўрт-бешта ярусдан ташкил топган Бор даври ётқиқларининг пастки қатламларидаги жанубий Орол олди артезиан бассейни ер ости сувлари термал ва минераллашган бўлиб, шифобахш хусусиятга эга. Бу каби 47-50 градус иссиқликдаги сувлар Қозоқдарё, Қора-

ўзак, Чимбой ҳудудларида мавжуд.

МЎЙНОҚЛИКЛАР МАМНУН

– Бугун барчамизнинг кўнглимиз кўтарилиб, хурсанд бўлмоқдамиз, – дейди мўйноқлик нуроний Омонгелди оға Умаров. – Барча вилоятлардан келган ҳашарчи укаларимизнинг қадамлари кўтулғ бўляпти. Туманимизга фойз-баракка кириб келмоқда. Қарий ярим асрлик орзуларимиз ушала бошлади.

Ортиқбой МАМУТОВ,
«Ishonch» мухбири

Кун тафсилоти

Қорақалпоғистон Республикаси. Меҳнат байрамига айланган кетган тадбирда 1 млн. 420 минг 576 нафар киши иштирок этди. Оролбўйи ҳудудини гўзал ва обод дийрга айлантириш ишлари билан бошланган хайрли ишларга 678 минг 993 нафар ёшнинг бош кўшгани таҳсинга лойиқ бўлди.

Ушбу кун 2 минг 721,1 гектар майдон ободонлаштирилган бўлса, 2 минг 734,7 тонна маиший ва қурилиш чиқиндилари белгиланган жойларга ташиб кетилди. 708 та техника воситаси ёрдамида 1042 километрик масофадаги ариқ ва зовурлар тозаланиб, 281 та қабристон ва 42 та зиёратгоҳ ободонлаштирилди.

Аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларига беминнат муруват ёрдамида сифатида 310 та оиланинг уй-жойи таъмирланди. Ногиронлиги бор, яқка-ёлғиз қариялар ҳамда эҳтиёжманд оилалардан 1839 тахмага кўмак кўрсатилди.

Тадбир давомида барча вилоятлардан келган ҳашарчилар иштирокида Орол денгизи остидаги 2000 гектардан ортиқроқ майдонга саксовул уруғи экилди.

Андижон вилоятида кўтаринки рўхда ташкил этилган ҳашарда кўча ва маҳаллалар, ташкилот ва муассасалар, қабристон ва хиёбонлар ораста ҳолга келтирилди.

Касаба уюшма фаоллари ободонлаштириш ҳаракатида барчага ибрат кўрсатишди. Жумладан, касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси, «Боғишамол» оромгоҳи ҳамда 17 та қабристонда кенг кўламада тозалаш ишлари ўтказилди.

Маиший чиқиндиларни саралашга иттиҳослашган «Eco clean trans» масъулияти чекланган жамиятининг 48 та махсус юк машинаси кам таъминотида вилоят маркази озодлигига муносиб ҳисса қўшди.

Ҳашар доирасида Андижон шаҳридаги ҳарбий қисм ҳамда Ешлар иттифоқи фаоллари ҳамкорликда «Қушлар – бизнинг дўстимиз» лойиҳасини амалга оширдик. Навқирон авлод қалбида табиятга муҳаббат уйғотиш мақсадида ташкил этилган тадбирда юзга яқин дарахтларга мактаб ўқувчилари кўмагида куш инлари ўрнатилди.

Экологик ҳашар баҳонасида вилоятнинг барча ҳудудларида кўнгли ярим, эҳтиёжманд оилалар йўқланди.

Хоразм вилояти. Экологик хайрия ҳашарида 400 мингдан зиёд ҳашарчилар иштирокида 1657 гектар майдон ободонлаштирилди, 2085 километр ариқ-зовурлар тозаланди, 573 қабристон ва 32 зиёратгоҳ тартибга келтирилди, 300 минг тупдан зиёд дарахтларга ишлов берилди.

Ушбу ҳашар экологик муҳитни янада яхшилашда муҳим аҳамиятга эга,

– дейди вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси ташкилий ишлар бўлими бошлиғи Қаҳрамон Машарипов. – Бундан, айниқса, Оролбўйи аҳолиси манфаатдор. Эзгу ташаббус юрдошларимизни қишда ҳам баҳорий кайфиятни қалбга жо қилган ҳолда юрт ободлигига ҳисса қўшишга ундади.

Дарвоқе, шу кунги уруш ва меҳнат фронти фахрийлари, ёлғиз кексалар ва ўзгалар парваршига муҳтож инсонларнинг 29 минг квадрат метр турар жойлари таъмирлаб берилди, эҳтиёжманд инсонларга 40 миллион сўмдан ортиқ ёрдам кўрсатилди.

Наманган вилоятида умумхалқ экологик хайрия ҳашари кўтаринки рўхда кечди.

Ҳашарда ташкилотимизнинг барча ходимлари фаоллик кўрсатди, – дейди вилоят «Сувоқава» ДУК касаба уюшма кўмитаси раиси Ҳасанбой Мўминов. – Шаҳар ва туман бўлиmlари-

салтириш, озодлик ва ободлик каби миллий анъаналаримизни ёшлар онгига синдириш, қолаверса, юртимиз ободлигига ва озодлигига ҳисса қўшилди.

Қашқадарё вилоятида ҳам ҳашар кўтаринки рўхда ўтди. Жумладан, вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмасига қарашли Мирзо Улўғбек номидаги оромгоҳ ҳудудида 450 туп гилос кўчатлари қадалди, дарахтларга шакл берилиб, атроф ободонлаштирилди.

«Қашқадарё соҳили санаторийси» масъулияти чекланган жамиятида ҳам 70 нафар ходим иштирокида тозалик-ободончилик ишлари бажарилди.

– Бу йил санаторий ҳудудида 5 гектар янги боғ барпо қилмоқчимиз, – деди санаторий директори Икром Раҳимов. – Экоҳашар кунини илқ кўчатлар қадалди. 450 туп қароли ниҳолларини ўтказдик. Шунинг-

Сирдарё вилоятида уюшқоқлик билан ташкил этилган ҳашар юртимизга баҳор нафасини келтиргандек бўлди. Жойларда «Ободлик кўнгиладан бошланади» ширин остида ҳашар тадбирлари амалга оширилди.

рўсдаги техникалар жалб этилди. 26 та оиланинг уй-жойлари таъмирланди. Амалга оширилган тадбирларга 5 миллион 863 минг сўм сарфланди. Вилоятдаги 80 та эҳтиёжманд оилаларга, 18 нафар ногирон ва ёлғиз қарияларга моддий ёрдам кўрсатилди.

Фарғона вилоятида умумхалқ экологик хайрия ҳашарида иштирок этган 1 млн. 284 минг нафарга яқин аҳоли ёрдамида 5538 гектар ҳудуд ободонлаштирилди. Ариқ ва зовурлар, зиёратгоҳ, қабристонлар тозаланди. Тунги ёритиш чиқиндилари янгилади. Чиқиндилар белгиланган жойларга олиб чиқиб ташланди.

Ҳашар доирасида корхона, ташкилот ва муассасалар, касаба уюшмалари тизимидаги санаторийлар, дам олиш уйлари ҳамда болалар соғломлаштириш оромгоҳлари ҳудудлари ободонлаштирилиб, чиқиндилардан тозаланди, – дейди вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши раиси Эркин Нуралиев. – Ўзгалар кўмагига муҳтож, эҳтиёжманд ногирон, кам таъминланган оилаларга кўмак кўрсатилиб, кексалар ҳолидан хабар олинди.

Тошкент вилояти. «Ботаника санаторийси» МЧЖ ходимлари экологик хайрия ҳашарида фаол қатнашди. Жумладан, санаторий атрофи ободонлаштирилди, дарахтларга шакл берилди, ариқлар қўрсатилган моддий ёрдам маблағи миқдори 41 миллион 630 минг сўмдан ошди.

Жиззах вилояти. Умумхалқ экологик хайрия ҳашарида 225 минг 971 нафар юрдошларимиз қатнашди. Уларнинг 146 минг 881 нафарини ёшлар ташкил этди.

Ҳашар давомида маҳалла ҳудудлари, гузарлар, кўчалар, муқаддас қадамжолар, зиёратгоҳ ва қабристонлар тартибга келтирилди. Ёлғиз қариялар, ногиронлар, боқувчисини йўқотган, кам таъминланган оилаларга моддий ва маънавий ёрдам кўрсатилди. Қолаверса, ҳашар давомида халқимизнинг ўзаро ёрдам, инсонпарварлик, олижаноблик, саховатпешалик каби эзгу туйғуларни ёшлар онгига синдиришда ҳам муҳим аҳамият касб этди.

190 гектар майдон ободонлаштирилди. 305 тонна маиший ва қурилиш чиқиндилари чиқариб ташланди. 99 километри ариқ ва лотоклар тозаланиб, таъмирланди. Ҳашарга 186 та турли

Эзгуликка йўғрилган удум

миз жойлашган ва унга ёндош ҳудудларда дарахтлар оқланди, сув йўллари тозаланиб, чиқиндилар белгиланган жойларга чиқазиб ташланди. Бу каби ободончилик ишларини одам, аввало, ўзи учун қилади. Чунки тоза-озода, саранжом-саришта жойдан файз-баракани аримайди.

– 30 кишилик жамоамиз зўр иштиёқ билан ҳашарни ўтказди, – дейди вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси бўлим мудири Нодира Мамаюсупова. – Ҳашардан уйга келиб интернетга кирсам: «Оролнинг қуриган тубидан чўчүк сув чиқди», деган хабар турибди. Жуда хурсанд бўлдим, бутун мамлакат Орол учун оёққа қалқан чоғда хайрли ишора бу.

Навоий вилояти миқёсида ҳашар ишларига 670 та техника жалб қилиниб, 415 мингдан ортиқ фўқаро иштирок этди. Улар томонидан бир минг беш юз тоннага яқин чиқиндилар олиб чиқилиб, 655 км. ариқлар тозаланди. Шу билан бирга, кекса ва ногиронлиги бор инсонлар истиқомат қилаётган хонадонларда ободонлаштириш ишларига кўмак берилди.

Ҳашар халқимизнинг қадимий ва асл қадриятларидан, – дейди Навоий шаҳридаги 7-умумий ўрта таълим мактаб ўқитувчиси Саломат Қувондиқова. – Хайрия ҳашари баҳона халқимизнинг экологик ва эстетик маданиятини юк-

дек, ариқлар тозаланиб, дарахтлар оқланди.

Самарқанд вилояти. «Юртимизни янада обод қилайлик!» ширин остида илқ маротаба ўтказилган экологик умумхалқ хайрия ҳашари давомида вилоятнинг 846520 нафардан ортиқ аҳолиси қатнашди.

Ҳашар доирасида 994 та кам таъминланган оиланинг уй-жойлари таъмирланиб, 776 нафар эҳтиёжманд, 249 нафар кекса ва ногиронларга моддий ёрдам кўрсатилди, – дейди «Маҳалла» хайрия жамоат фонди вилоят бўлими ташкилий-услубий шўба мудири Абдусами Қўзибоев. – Кам таъминланган оилаларга кўрсатилган моддий ёрдам маблағи миқдори 41 миллион 630 минг сўмдан ошди.

Ҳашарчилар томонидан 1862,8 километр ариқ ва зовурлар тозаланиб, 215 минг туп дов-дарахтларга шакл берилди. 988 та қабристон ва 42 та зиёратгоҳда ободонлаштириш ишлари амалга оширилди. 2281,8 тонна маиший чиқиндилар олиб чиқилди. Зарафшон дарёси қирғоқларида ободонлаштириш юмушлари бажарилди. Вилоят экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бошқармаси ҳамда «Тоза ҳудуд» давлат унитар корхонасининг 130 нафардан ортиқ ходимлари, айниқса, жонбозлик кўрсатишди.

Устувор мақсад – самарали фаолият

Халқаро тадбирда Халқаро Меҳнат Ташкилотининг Шарқий Европа ва Марказий Осиё давлатлари меҳнаткашларининг фаолияти бўйича бош мутахассиси Валентин Мокану меҳнат муҳофазасини бошқариш тизими – ХМТнинг асосий принциплари ва халқаро стандартлари, шунингдек, корхона, ташкилот ва муассасаларда меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича мулоқот олиб бориш – ташкилотнинг иш беришчи-ҳодимга оид меҳнат муҳофазасига қаратилган стандартлари, касаба уюшмасининг вазифалари тўғрисида батафсил маълумот берди.

Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича халқаро маслаҳатчи Корнелиу Константиноя Европа Иттифоқида меҳнатни муҳофаза қилиш – Европа даражасидаги қонунчилик ва институционал асослар ҳақида сўз юритар экан, кўплаб хорижий давлатлар кўп йиллар давомида ўз хавфсизлигини ва касбий саломатлик стратегияларини қабул қилганлигини алоҳида таъкидлади.

дрия иш жойида ходимларни меҳнатни муҳофаза қилиш маданиятини тарғиб қилишга жалб қилиш ва уларнинг ролини кучайтириш воситалари ҳақида сўз юритди.

Айтиш жоизки, мамлакатимизда касаба уюшмалари томонидан ходимлар учун соғлом ва хавфсиз меҳнат шaroитлари яратилишига алоҳида аҳамият берилди. Улар меҳнат муҳофазасига доир меъёрий ҳужжатларни ишлаб чиқишда бевосита иштирок этмоқдалар ҳамда уларни амалга оширилишида доимий равишда жамоатчилик назоратини олиб бормоқдалар.

Вазирлар Маҳкамаси, Касаба уюшмалари Федерацияси, Савдо-саноат палатаси ўртасида тузилган Бош келишувда «Меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлиги»га оид махсус бўлим киритилган. Ўзбекистон Республикасида «Меҳнат шaroитларини яхшилашга оид чора-тадбирлар режаси» ишлаб чиқилиб, ҳозирги кунда ижроси амалга оширилмоқда, шунингдек, унда уч томонлама ҳамкорлар ва бошқа вазирлик, идоралар фаол иштирок этмоқдалар.

Ходимларга қулай ва хавфсиз меҳнат шaroитлари яратиб берилиши устидан жамоатчилик назоратини ташкил этиш доирасида тизимдаги

меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича мутахассислар томонидан 2018 йилда жами 1 311 та бошланғич касаба уюшма ташкилоти фаолияти ўрганилиб, меҳнат муҳофазасига оид 6 минг 506 та камчилик аниқланди ва натижалари бўйича иш бериувчиларга 886 та тақдимнома киритилиб, 5 минг 419 та камчилик бартараф этилишига эришилди. Шунингдек, 100 дан ортиқ ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисаларни махсус текшириш ишларида иштирок этилиб, аниқланган камчиликлар юзасидан 1046 та тақдимнома ва кўрсатмалар берилган. Энг муҳими, бу каби кўплаб амалий чора-тадбирлар меҳнат муҳофазасини таъминлашда муҳим омил вазифасини бажарётир.

Республикамизда хавфли меҳнат шaroитларига эга бўлган, яъни шовқин, тебраниш, чанг, газли ифлосланиш, ҳаво ҳароратининг ўзгариши ва юқори намлик даражаси таъсирида ишлайдиган ходимларга кафолатланган имтиёзлар берилмоқда. Ходимларнинг ушбу тоифаси иш ҳақиға устама, қўшимча иш кунини, қўшимча меҳнат таътиллари, имтиёзли пенсия ва ҳоказолар билан таъминланаётир.

Ноқулай меҳнат шaroитлари таъсирида ишловчи ходимлар белгиланган меъёrlарга мувофиқ сут (шунга тенг бўлган бошқа озиқ-овқат маҳсулотларини), даволаш-профилактика озиқ-овқати, газланган тузли сув (иссиқ цехларда ишловчилар учун), махсус пойабзал ҳамда бошқа шахсий ҳимоя ва гигиена воситалари билан бепул таъминланмоқда.

Бундай ишларнинг рўйхати, бепул берилиш нормалари ва шартлари жамоа шартномаларида белгиланмоқда. Аҳамиятли жиҳати, республикамизда қабул қилинган чора-тадбирларда касбий хавф-хатарни бошқариш ва профилактик таҳлил қилиш тизимини яратишга, ходимларнинг соғлиғи ҳолати ва ҳар бир иш жойида меҳнат шaroитларини баҳолашга асосий эътибор қаратилмақда. Янги меҳнат муҳофазасини бошқариш тизимининг асосий мақсади – ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисалар ва касб касалликларига чалинишининг олдини олиш, ижтимоий шериклик механизмларида кенг фойдаланган ҳолда ходимларнинг соғлиғига зарар етказилиши хавфини бошқаришдан иборатдир.

Нодира КАРИМОВА, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг меҳнатни муҳофаза қилиш бўлими мудири

Муддао – хавфсиз меҳнат

Тадбирлар давомида «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги қонун талабларига амал қилиниши устидан жамоатчилик назоратини таъминлаш, меҳнатни муҳофаза қилишни бошқариш тизимининг сифати, ишлаб чиқаришдаги жараҳатланганлар ва касб касалликларининг олдини олиш, даражасини камайитиришга қаратилган тадбирлар самарадорлигини ошириш борасидаги амалий ҳаракатларни қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратиш зарур.

Ойлик давомида аҳамият қаратиладиган яна бир муҳим жиҳат – корхоналарда кириш, мавжуд касб-корлар ва иш жойлари учун меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича йўриқномалар ишлаб чиқилиши масаласидир.

Ойликни юқори савияда ўтказиш юзасидан қатор ташкилий тадбирларни амалга ошириш муҳим омил ҳисобланади. Бу борада, жумладан, ҳар бир туманда тармоқлардан касаба уюшма кўмитаси раисларидан иборат қўшма комиссияларни тузиш, улар билан биргаликда қўшма чора-тадбирлар ишлаб чиқиш (бунда асосий вазифалар туманларда фаолият юритаётган кенгаш раислари зиммаларига юклатилади), меҳнат муҳофазаси масалалари бўйича ҳар бир тармоқдан камидан 2 та корхона, ташкилот ва муассаса фаолиятини ўрганиш, «Меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлиги бўйича жамоатчилик назоратини ташкил этиш юзасидан республика кўрик-танлови»да иштирок

этиш истагини билдирган корхона, ташкилотлар фаолиятини ўрганиш, уларнинг шаҳар босқичига чиқишига кўмаклашиш (ҳужжатлар тўпламини тайёрлаш), турли викириналар, давра суҳбатлари, семинар-тренинглар ташкиллаштириш кабиларни санаб ўтиш жоиз. Бундан ташқари, 2018 йилда рўй берган бахтсиз ҳодисалар туфайли шикастланган ходимлар, боқувчисини йўқотган оила аъзолари ҳолидан хабар олиш, уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, кенгайтирилган туман раёсат йиғилиши, мажлисларда корхона раҳбарлари, касаба уюшма кўмита раислари иштирокида ҳар бир бахтсиз ҳодиса сабабларини муҳокама қилиш муҳим аҳамият касб этади.

Ойликни самарали ўтказишда «Маданият қанчалик юксак бўлса, меҳнат шунчалик юксак қадрланади!» акцияси доирасида Идораларо ишчи гуруҳи аъзолари билан биргаликда маҳаллий ҳокимлик органлари, иш бериувчилар, меҳнатни муҳофаза қилиш хизматлари ва касаба уюшма кўмита раислари, шунингдек, касаба уюшмалари хизматига олинмаган корхона ва ташкилотлар раҳбарлари иштирокида семинарлар ташкиллаштириш алоҳида ўрин тутшини таъкидлаш жоиз. Юқоридегилардан қўриқиб турибдики, ойлик тадбирларини уюштириш ўта фаоллик ва жиддий масъулиятни талаб этади. Буни Халқаро меҳнат ташкилотининг 100 йиллиги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси томонидан ратификация қилин-

ган Конвенциялар моҳиятини тушунтириш, ҳар бир туманда тармоқлар кесимида биттадан «Намунали меҳнат муҳофазаси хона»ларини ташкиллаштириш, доимий фаолият кўрсатувчи имтиҳон комиссияси йўқотган оилаларга ҳуқуқий маслаҳатлар бериш, ходимларга етказилган зарар иш бериувчига бўйича суд жараёнларида, ишлаб чиқаришда тан жароҳати олган ходимлар ва боқувчисини йўқотган оилаларга ҳуқуқий маслаҳатлар бериш, ходимларга етказилган зарар иш бериувчига бўйича суд жараёнларида, ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисаларни текшириш комиссияларида, иттибий-меҳнат эксперти комиссияси мажлисларида иштирок этиш сингари вазифалар мисолида ҳам кўриш мумкин.

Энг асосийси, меҳнат муҳофазасини таъминлашга қаратилган ушбу кенг кўламли тадбир самарасида корхона-ташкilotларда хавфсиз иш шaroитлари яратиши, содир бўлиши мумкин бўлган бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш, сирасини айтганда, ишловчиларнинг ҳаёти ва соғлиғига хавф солувчи омилларни бартараф этишга эришишдир.

Равшан МАҲАМАДАЛИЕВ, Тошкент шаҳар касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси аппаратининг меҳнатни муҳофаза қилиш бўлими мудири

Фарғона вилояти

Касаба уюшмаси аралашғач

1,2 миллиард сўмга яқин иш ҳақи ундирилди

«Ўзбекнефтгаз» миллий холдинг компаниясига қарашли «Андижоннефт» АЖ қошидаги «Водийнефтгазавотранс» шўба корхонасининг бир қанча ишчи-ҳодими 2018 йилнинг июль–ноябрь ойлари учун иш ҳақларини ололмаётганлиги юзасидан норози бўлиб ёзган мурожаати Фарғона вилояти касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши мутахассислари томонидан ўрганиб чиқилди.

Юқоридаги ҳолат юзасидан олиб борилган ўрганиш давомида ҳақиқатан «Водийнефтгазавотранс» шўба корхонаси 363 нафар ишчи-ҳодимнинг беш ойлик иш ҳақларини тўламаётгани маъмурият томонидан тақдим этилган ҳужжатлар асосида ўз тасдиғини топди.

Корхонада иш ҳақи тўланишида Меҳнат кодексининг 154-, 161-моддалари, Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 19 мартдаги 88-сонли «Иш ҳақи ўз вақтида тўланишига доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори талаблари бузилгани ва корхона жамоа шартномасининг иш ҳақиға тегишли бўлган иш бериувчининг мажбуриятлари белгиланган бандларига риоя этилмагани аниқланди.

Ушбу қонунбузилиш ҳолати юзасидан «Андижоннефт» АЖ ва «Водийнефтгазавотранс» ШК раҳбариятига ишчи-ҳодимларнинг 2018 йил июль–ноябрь ойлари иш ҳақларининг тўланиши бўйича тақдимнома киритилди. Тақдимномага асосан 363 нафар ишчи-ҳодимнинг тўланмай қолган 1 миллиард 185 миллион 40 минг сўм иш ҳақлари тўлиқ ундириб берилди.

Манзура АКРАМОВА,
Фарғона вилояти касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси меҳнаткашларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш бўлими мудири

Муносабат

«Ishonch» газетасининг 2019 йил 10 январдаги сонидида чоп этилган «Қонун тили халқона бўлса...» сарлавҳали мақолада филология фанлари номзоди Муҳайё Исмоилова яхши мавзунни кўтарибди. Мен бир қалам-каш сифатида, аввало, муаллифини шундай долзарб мавзунни матбуотга олиб чиқишга журъат этгани билан табриқлайман.

Қонуннинг ўзига яраша талаблари бор

Муаллифнинг қонун ҳужжатлари ҳамма учун тушунарли бўлиши зарурлиги, чунончи, қонуннинг эмин-эркин ишлаб кетишини таъминлайдиган жиҳатлардан бири унинг енгил ўқилиши, осон тушунилиши, тезда ёдда қолиши билан боғлиқ эканига доир бирор қарашини инкор этмаган ҳолда, бир мулоҳазани ўртага ташламоқчиман.

Дарҳақиқат, аслида, бу фақатгина М.Исмоилова ёки бошқа юртдошларимизнинг эмас, балки қонун ижодкорлари ҳисобланмиш депутатларнинг ҳам кўнглидаги гап. Парламент қонунларни етти ёшдан етмиш ёшгача ҳамма ўқиб, бемалол тушуниши, уни ўз ҳаётида татбиқ эта олишидан манфаатдор. Бу ҳуқуқий демократик жамиятда сув билан ҳаводек зарур омилдир. Шу нуқтаи назардан, М.Исмоилованинг фикрлари фақат хурматга лойиқ.

Аммо ҳар бир қонун 150 нафар депутат, 100 нафар сенатор томонидан қабул қилинади. Бир депутатнинг ортида 135 сайлов округидан ўртача 120-170 минг сайловчи ва уларнинг манфаати турганини, депутатларимиз таркиб топган амалиётга биноан, ҳар оининг сўнгги ҳафтасида ўз округларида бўлиб, барча масалалар бўйича, шу жумладан, қонун лойиҳалари матнлари юзасидан сайловчилар билан маслаҳатлашишларини инобатга олсак, ҳар қандай қонун лойиҳаси ўзида қанча миллионлаб юртдошимизнинг хоҳиш-иродасини акс эттириши намён бўлади. Конституциямизга асосан, ана шунча синовлардан сўнг, яна бир назардан ўтказгач, қонунга давлат раҳбари — Президент имзо чекади.

Ўзбекистон Қаҳрамони, Халқ шоири Эркин Воҳидов «Сўз латофати» деб номланган мўъжазгина, лекин мўъжиза фикрлар мужассам асаридида бир ўқинчи гап айтган. Яъни, Ўзбекистонда филология соҳасида неча-неча фан доктори, профессорлар, академиклар бор. Аммо ҳанузгача ўзбек тилининг грамматикаси мукамал ишлаб чиқилмаган...

Лозим топсангиз, мен бунга шундай қўшимча қилган бўлардим: ўзбек матбуотида шунча забардаст, моҳир журналист ва муҳаррир, катта тажрибага эга мусаҳҳиҳлар ишлайди. Бироқ ҳамма нашрнинг ҳам тили ва услуби халқона дея оламизми? Газета саҳифаларида оддийгина имловий хатоларни мен ҳам ўтказиб юборганимни ўзим хижолат бўлиб эслаб юраман. Бу ҳам — факт!

Бу мулоҳазам билан муаллиф нуқтаи назарини инкор қилиш фикридан мутлақо йироқман. Зеро, бошданок мазкур нуқтаи назар учун ўз ҳурматиимни самимий билдирдим. Аммо бу ишлар ортида

турган бутун халқимиз манфаатини ифода қиладиган депутат ва сенаторнинг қарашларини ҳам хурмат қилишга мажбурман.

Сабаби, мақолада таъкидланганидек, қонуннинг ўзига яраша талаблари мавжуд: «расмий тил кўча тилидан фарқ қилиши шарт». Уни тўлалигича оғзаки, сўзлашув тилида ёзиб бўлмайди. Юридик талаб ва қоидалар, қонунчилик техникаси деган нарсалар ҳам борлигини эътибордан соқит қилмаслик лозим. Шунинг учун қонунлар битилган матнлар бироз зерикарли, бир қолипда бўлиши мумкиндир, лекин у ягона мазмунни аниқлатади. Ана шуниси — муҳим!

Бироқ парламентда тил қоидаларига, атамаларга, стилистика масаласига иккинчи даражали вазифа сифатида қаралмаслигини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. 2000 йилдан парламент таркибиде Норматив-ҳуқуқий атамалар комиссияси фаолият кўрсатиб келмоқда. Тилга олиб ўтилган айрим қонунлар ўз вақтида мазкур комиссия аъзолари Ўзбекистон Қаҳрамонлари Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, академик Акмал Саидов, Иброҳим Фафуров, умрбод судья этиб сайланган Олий суд судьяси Абдул Тўхташев ва бошқа нуфузли инсонлар тахриридан ўтган, архивларда улар имзоси билан сақланаётган ҳужжатлардир. Мен улар қалами теккан битиларга баҳо беришдан ўзимни тийганимни тўғри тушунасан, деб ўйлайман. Ҳозир ҳам юқоридега номлари тилга олинган устозлар тамал тошини қўйган комиссия изчил фаолият юритиб келаётганини ахборот учун айтиб ўтмоқчиман, холос.

Долзарб мавзунни кўтариб чиққани учун филология фанлари номзоди Муҳайё Исмоиловага ҳам, бунга минбар ажратган газета тахририятига ҳам миннатдорлик изҳор этамиз.

Жасур КЕНГБОВЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси
Матбуот котиби ўринбосари

Ўзбекистон Республикаси солиқ ва бюджет сиёсатининг 2019 йилги асосий йўналишларидан келиб чиқиб, солиқ қонунчилигига киритилган ўзгартириш ҳамда қўшимчалар мазмун-моҳиятини аҳоли ва тадбиркорлик субъектларига етказиш мақсадида Матбуот ва ахборот агентлигининг «Press Hall»ида матбуот анжумани ташкил этилди.

ҚҚСдаги ўзгаришлар: қулайликми ё...

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 28 декабрдаги Олий Мажлиси Мурожаатномаси, 2018 йил 26 декабрдаги «Ўзбекистон Республикасининг 2019 йилги асосий макроекономик кўрсаткичлари прогнози ва Давлат бюджети параметрлари ҳамда 2020-2021 йилларга бюджет мўлжаллари тўғрисида»ги қарориде белгиланган устувор вазифалар моҳияти ҳақида сўз борди.

— Жорий йилдан бошлаб товар айланмаси 1 миллиард сўмдан ошган тадбиркорлар умумбелгиланган солиқ тўлаш режимида ўтишади. Ҳўш, бу нима дегани? Демак, қўшилган қиймат солиғи, фойда солиғи, мол-мулк солиғи, ер солиғи, сувдан фойдаланганлик учун солиқ ва бошқа солиқ турла-

рини тўлашлари лозим бўлади, — дейди молия вазири ўринбосари Дилшод Султонов. — Товар айланмаси 1 миллиард сўмдан кам бўлган юридик шахслар ягона солиқ тўловини тўлайди. Яқка тартибдаги тадбиркорлар қатъий тартибдаги солиқ тўлашади. Бу уларнинг фаолият турига қараб, энг кам ойлик иш ҳақи миқдорига қараб белгиланади. Соддалаштирилган қўшилган қиймат солиғи аввалги ягона солиқ тўловига ўхшаш бўлса-да, у «ҚҚС занжирининг» узиллишига олиб келмайди.

Соддалаштирилган қўшимча қиймат солиғи аслида қимлар учун?

«Бу ерда ҳам қимдир кўп ё кам тўлаши керак, деган мантиқ йўқ. Шунчаки, қимдир соддароқ, аммо шунча миқдорни тўлапти. Масалан, менинг товарга

Матбуот анжумани

қўшган қийматим 35 фоиз, дейлик. Чакана савдода 20-22 фоиз устама нарх белгиланади. Хуллас, ўртача қўшилган қиймат 30 фоиз бўлиши мумкин. Ундан 20 фоизли ҚҚСни олганда, 6 фоиз солиқ юки пайдо бўлади. Занжирнинг кейингисиде турган субъект мана шу 6 фоизни инобатга олишга ҳақли. Вақт ўтиб, у ҳам тўла-тўқис ҚҚС тўловчиси бўлишга тайёрланади. Занжир иштирокчилари уни шунга мажбур қилади», — дейди молия вазири ўринбосари.

Шуни алоҳида қайд этиш лозимки, қўшилган қиймат солиғи занжирини шакллантириш орқали қўшилган қиймат солиғи тўловчиси бўлган ва бўлмаган солиқ тўловчилар ўртасида кооперацияни ташкил этиш мақсадида ихтиёрий равишда ҚҚСни тўлашга ўтиш мумкин.

Тадбир давомида солиқ тўловчиларга молиявий ҳисоботларни шакллантиришда амалий ёрдам ҳамда маслаҳатлар берилиб, умумбелгиланган солиқларни тўлаш тартиби, шу жумладан, ҚҚСни ҳисоблаб чиқариш ҳамда тўлаш тартиби кўргазмили ва тарқатма материаллар ёрдамида тушунтирилди.

Давронбек ОРИПОВ,
«Ishonch» муҳбири

Илғор технологиялар

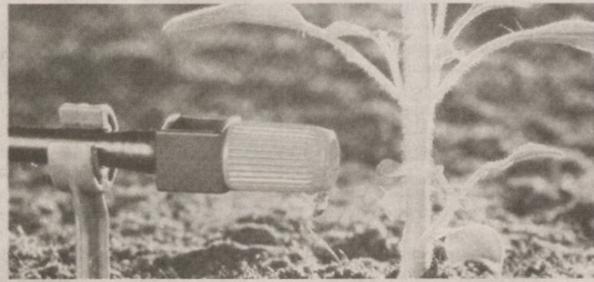
ЯНГИ УСУЛ ҚАНДАЙ САМАРА БЕРАДИ?

Томчилатиб суғоришнинг аҳамияти хусусида

Президентимизнинг 2018 йил 27 декабрдаги «Пахта хомашёсини етиштиришда томчилатиб суғориш технологияларидан кенг фойдаланиш учун қўлай шарт-шароитлар яратишга оид кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарориде сув ресурсларидан самарали ва тежамли фойдаланиш, суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини янада яхшилаш, қишлоқ ҳўжалиги экинлари, айниқса, ғўза ҳосилдорлигини оширишда долзарб вазифалар белгилаб берилди.

Қарорда пахта хомашёсини етиштиришда томчилатиб суғориш тизимини жорий қилишнинг рағбатлантириш ва қўллаб-қувватлаш мақсадида, ушбу суғориш тизимини жорий қилган қишлоқ ҳўжалиги корхоналарининг харажатларини давлат томонидан субсидиялаш, четдан олиб келинадиган томчилатиб суғориш тизими ускуналарини боғхона тўловларидан озод қилиш ва бошқа бир қатор имтиёзлар берилди.

Мазкур ҳужжатда белгиланган устувор вазифалар ижроси доирасида Бўхоро вилоятида ҳам кенг қўллаш ишларга киришилди. Ҳокимият, қишлоқ ҳўжайиғи, сув ҳўжалиғи, «Аму-Бухоро» ирригация тизимлари ҳавза бошқармалари, Ўзбекистон фермер, деҳқон ҳўжаликлари ва томоққа ер эгалари Бухоро вилояти кенгаши ҳамда бошқа ташкилотлар вакилларидан иборат ишчи гуруҳлар жойларда ўрганиш ишларини олиб боришяпти. Хусусан, воҳодаги мавжуд ҳамда Пешку, Шофиркон, Қорақўл, Олот, Когон туманларида тузилган янги кластерларнинг, қатор фермер ҳўжаликларининг пахта дала-лариде томчилатиб суғориш технологиясини қўллашга яроқли май-донлар аниқланмоқда. Шунингдек,

пахта хомашёсини ишлаб чиқарувчилар мазкур технологияни куриб берувчи корхоналар билан бир ой мuddат ичиде шартномалар тузиши, тегишли пахта далаларида насос, ҳовуз тиндиргич, филтър, ўғитловчи мосламалар, бош ва тарқатувчи қувурлар, томизгичли шланг, фитинг сингари техник куририлмалар май ойи охириларигача шай ҳолга келтирилиши белгиланган.

Сув ҳўжалиғи ва бошқа курилиш ташкилотлари, томчилатиб суғориш тизимлари учун бутловчи буюмлар ишлаб чиқарувчилар томонидан шундай тизимни барпо этишга, мутасаддиларни ичимлик суви ҳамда электр энергияси билан узлуксиз таъминлаш ҳамда бош-

қа турдаги хизматлар кўрсатишга йўналтирилган гуруҳлар тузилиши ҳам жараённинг таркибий қисмидир.

Бундан ташқари, Тошкент ирригация ва қишлоқ ҳўжалигини механизациялаш муҳандислари институтининг Бухоро филиалида янги ўқув йилидан бошлаб суви тежайдиган технологияларни тадқиқ этиш ва шу бўйича мутахассислар тайёрлаш кўзда тутиляпти.

— Пахта етиштиришда замонавий технологиялар воситасида обихаётни тежай ишлатиб, ҳосил самарадорлиғига эришиш, айниқса, мураккаб иқлим шароитидаги Бухоро вилояти учун ғоят муҳим масала саналади, — дейди «Аму-Бухоро» ирригация тизим-

лари ҳавза бошқармасининг сув ресурслари баланси ва гидрометрия бўлими бошлиғи Отабек Абдиев. — Сувнинг ҳамма жойга ҳам бир хилда, зарур миқдорда тақсимланмаслиғи арготехник тадбирларда бободехқонни анча қийнаб қўйиши турган гап. Қўшқаторлаб экилган ва қатор орасида полиетилен пленка билан ёпилган ғўза томчилатиб суғорилганда эса бундай ортиқча юмушларга ҳожат қолмайди. Муҳими, тўқсон кун давомида шундай усул орқали етмиш мартагача суғорилган ғўза ҳосили сентябрнинг иккинчи ярмида, одатдагидан ўн-ўн беш кун олдин тўлиқ пишиб етилади ва ҳосилни бир мартада бутунлай териб олиш имкони бўлади. Ўз навбатида, ҳосилдорлик тахминан қирқ центнердан ошади. Президентимизнинг пахтачиликда мазкур технологияни кенг татбиқ этишга доир қарори шу йўналишлардаги фаолиятимизда дастуриламал бўлиши шубҳасиз.

Тажрибали мутахассиснинг қайд этишича, Исроил, Туркия сингари ривожланган давлатларда янадан томчилатиб суғориш технологияси сабаб пахтадан 70-75 центнергача ҳосил олинапти. Бизда ҳам шундай юқори кўрсаткичларга эришиш учун барча имконият мавжуд. Энди фермер ва деҳқонларимиз замонавий технологиялардан унумли фойдаланиб, юқори ҳосил олиш ва ортиқча сув сарфини камайтириши асосий вазифа қилиб олиши зарур.

Рустам ИБРАГИМОВ

Инсон ёши улғайган сари ўтаётган умрини сарҳисоб қилиш билан бирга келажакда амалга оширадиган ишларини режалаштириб боради. Умуман, инсон зоти азал-азалдан ўз тақдирини — келажакни аниқлашга интилиб яшаган.

Тарихий манбаларнинг гувоҳлиқ беришича, ўтмишда баъзи кишилар мучал ва буржларга доир ёзилмаган қонун-қоидаларга амал қилиб, ҳаёт кечирган. Ҳарбий юришлардан тортиб, давлат бошлиғининг ҳокимият тепасига келиши, катта-катта курилишлар, никоҳ маросимлари мунажжимлар ҳисоб-китобига қараб, амалга оширилган.

Шуни таъкидлаш жоизки, сўнгги икки йил мобайнида юртимизда амалга оширилаётган ислохотлар натижасида одамларда эртанги кунга нисбатан ишонч ўйғонди, фикрлаш даражаси ўзгарди. Фаровон турмушининг неғизи — меҳнат бозорида ислохотлар ўтказилди. Албатта, туб бурилишлар даврида «2019 йилда бизни нима кутмоқда?» деган савол кўпчиликни қизиқтириши шубҳасиз.

Яқинда дунё миқёсида ўтказилган Жаҳон иқтисодий форумида «Ишларнинг келажак» деб номланган ҳисобот тақдим этилиб, унда 2019 йилда қутилажак ишларнинг башорати баён этилди.

Шу ўринда Жаҳон иқтисодий форумида қайд этилган ҳисоботга тўхталиб ўтадиган бўлсак, унда демография ва технологик ўзгаришлар оқибатида 2020 йилга бориб қарий **етти миллиондан ортиқ иш ўринлари йўқолиши**, шунингдек, уларнинг аксарияти офис ва маъмурий ишлар экани маълум бўлди.

Weforum.org сайти маълумотида кўра, «Ишларнинг келажак» лойиҳасида дунёдаги энг йирик 15 та иқтисодий йўналишларнинг тўққизта соҳаси қамраб олинган. Сўровномада 350 нафардан зиёд иш берувчилар иштирок этган. Бу эса меҳнат бозорининг жорий йилги

ривожланиши ҳақида башорат қилиш имконини беради.

Ҳисоботда бўш иш ўринлари келгуси бир неча йил ичиде радикал ўзгаришларга дуч келса-да, юқори талабга эга янги касблар ҳам вужудга келиши тахмин қилинмоқда. Бундан ташқари, мавжуд соҳаларнинг айримларига

ЗАМОНАВИЙ ТЕХНОЛОГИЯЛАР АСРИ

инсонлар ишсиз қоладими?

талаб ўсиши ҳам кузатилмоқда. Уларга қўйиладиган кириди:

Маълумот таҳлилчилари. Улар 2020 йилгача барча соҳаларда тобора кўпроқ аҳамият касб этади. Бунинг сабаби шундаки, сўров иштирокчилари технологик ўзгаришларда ҳосил бўлган барча маълумотларни сезиш учун таҳлилчиларнинг ёрдамига муҳтож бўлади.

Компьютер ва математика йўналишидаги ишлар кучайиб боради. Бу жараёнга компьютер дастурчи, дастурий таъминот ишлаб чиқувчи, ахборот хавфсизлиғи бўйича таҳлилчи ва бошқалар қамраб олинади.

Архитектура ва муҳандислик ишлари барқарор бўлиб қолади. Кейинги тўрт йил мобайнида архитектура ва муҳандислик соҳасида ишлайдиган малакали ишчиларга талаб ортиб бораверади. Хусусан, биокимё, нанотехнология, робототехника ва материалларга йўналтирилган муҳан-

дисларга эҳтиёжнинг ўсиши кузатилади.

Демак, ўз-ўзидан маълумки, **2020 йилга келиб бутун дунёда компьютер ва математика, архитектура ва муҳандислик соҳалари бўйича 2 миллионга яқин** иш ўринлари яратилади.

Ихтисослашган савдо сотувчиси ҳам керак бўлади. Технологик тараққиёт сановатни ўзгартиришда давом этмоқда. Келажакда катта бозорларда махсулотни доимий ва янги миқозлар (тадбиркор, давлат ва истеъмолчилар)га тақлиф қилишда ҳар бир компания ўзининг сотувчила-

ишлаб чиқариш жараёнига ўтиш даврида бошқариш учун катта менежерлар керак бўлади. Эндиликда саноят тармоғида яратилаётган корхоналар юқори малака даражасига эга менежерга муҳтожлик сезади. Янги қиёфадаги менежерларга муҳтож бўлган соҳалар ўз ичига оммавий ахборот воситаларининг кўнгил очар ва ахборий йўналишларини қамраб олади.

Махсулотни дизайнерлаш ҳам муҳим. Ҳисоботга кўра, 2020 йилга қадар турли касб эгалари орасида янгиликка ўч ижодкорларга талаб катта бўлади. Албатта, жо-

қўринишдаги ва қўлай махсулотни харид қилишни хоҳлайди.

Малакани қайта оширувчи шахслар ҳам инобатга олинган. Технологик ва ижтимоий-иқтисодий ўзгаришларда баъзи бир ишларнинг тўлиқ йўқолиши билан бирга янги иш ўринлари яратилади ва уларни тўлдириш учун одамлар керак бўлади. Яъни мавжуд ходимлар янги малакаларга ўргатилади. Хусусан, **ҳозирда респондентларнинг 65 фоизи ходимларни қайта ўқитишга сармоя ажратмоқда.**

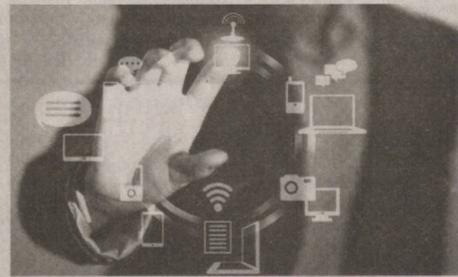
Кўриниб турганидек, инсон ресурслари бўйича ишлайдиган мутахассислар нафақат рақобатбардор бозорда ишга жойлашиш, балки бошқа ходимларнинг малакасини ривожлантириш учун жуда зарур.

Тартибга солиш талаби ва компанияларда янги технологияларни қамраб олиш муносабатларининг кенгайиши ҳукумат билан алоқаларни ўрнатувчи мутахассислар сонининг ортиб боришига туртки бўлади. Замонавий компанияларда сўнгги румусдаги технологияларнинг татбиқ этилиши, қўлла-ниладиган ашёларнинг қонуний жиҳатларини ҳам яхши биладиган мутахассисларни ёллагача зарурат туғдиради. Чунки бу жараёнда аънанавий автомобиль ва технология ишлаб чиқарувчи компаниялар ҳайдовчисиз автомашиналар ишлаб чиқаргани сингари қонунларни яхши тушунган ҳолда тартибга солувчи технологияни амалга оширадиган ишчи бўлиш ҳар икки томонга бирдек фойдали.

Хулоса қиладиган бўлсак, биз қандай касб эгаси бўлишимиздан қатъий назар, ўзимиз бажараётган машғулотимизни юракдан севмоғимиз керак. Шунда олдимизга қўйган маррага етишиб, умримизни бекорга ўтказмаганимизга амин бўлаемиз.

Мақлий УМИРЗОҚОВА,
«Ishonch» муҳбири

Технологик ва ижтимоий-иқтисодий ўзгаришларда баъзи бир ишларнинг тўлиқ йўқолиши билан бирга янги иш ўринлари яратилади ва уларни тўлдириш учун одамлар керак бўлади. Яъни мавжуд ходимлар янги малакаларга ўргатилади. Хусусан, ҳозирда респондентларнинг 65 фоизи ходимларни қайта ўқитишга сармоя ажратмоқда.

рига муҳтожлик сезади. Мисол учун айтсак, уяли алоқа телефонларидаги истеъмолнинг ўсиши рақамли медиа компанияларининг билимдон ва мобил телефон рекламасини тушунадиган ходимни ёллагача сабаб бўлади.

Компания таркибидеги корхоналарда

рий этилаётган ишларнинг автоматлаштирилиши инсонларнинг фикрлаш қобилиятини чекламайди. Аксинча, техникалашган дизайнлар, айниқса, тижорат ва саноят дизайнерлари касбига эҳтиёжни янада кучайтиради. Чунки талабгор йилдан-йилга янгича

Қашқадарё вилояти

Биз туризм соҳасида меҳнат қилувчи тадбиркорлар ва туристик фирмаларга белгиланган имтиёزلарни кўп йиллардан буён кутаётган эдик...

Қарордаги имтиёз ва имкониятлар меҳмонхоналар вакиллари, тадбиркорлар, ҳаттоки, оддий фуқароларнинг ҳам катта қизиқишига сабаб бўлди.

Эълонлар «KO'CHAR MULK SAVDO SERVIS» MCHJ. «Ishonch» газетасининг 24.01.2019 йилдаги 13-14 (4143)-сонид...

Тошкент шаҳри, Миробод туманидаги «NEW LINE MODERN» Mas'uliyati cheklangan jamiyatini tashkisi...

МУАССИС: O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi. 2007 йил 11 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида...

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг «Ўзбекистон Республикасида туризмни тезкор ривожлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармони ҳамда «Туризм тармоғини жадал ривожлантиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори соҳа ривожини янги босқичга олиб чиқадиган, дунё тамаддунида ўз ўрнига эга жонажон диёримизни янада танитишга улкан ҳисса қўшадиган муҳим ҳужжат бўлди.

информацион марказ фаолияти йўлга қўйилган. Биз йўлдаги бирор маҳаллий таниш ҳайдовчини тўхтатиб, меҳмонларни уларнинг улловиға миндирамиз ва Қашашига олиб бориб қўйишни илтимос қиламиз.

давлатларида малака ошириб келиб, Шаҳри Кешда туризмнинг оёққа туришида ўз улушини қўшди. 2016 йилда эса «Дилмурод бобо» меҳмонхонасини ишга туширди.

Меҳмонхонада асосан оила аъзоларимиз ишлашарди. Чунки онам Мавжуда Сунонова рус ва инглиз тилларида дарс бергани, дадамнинг моҳир таржимон бўлгани боис, уч нафар синглим Феруза, Наргиза ҳамда

ТУРИЗМ ҚАНДАЙ РИВОЖ ТОПАДИ?

яратилаётган имконият ва имтиёзлар бу саволга жавоб бўлмоқда

диқланган янги меҳмонхонани қуриш ва жиҳозлаш учун инвесторлар харажатларининг бир қисми Давлат бюджетидан маблағлари ҳисобидан қоплаб берилади.

Бунгача тадбиркорлар меҳмонхонаси тоифаси юқори бўлишидан манфаат кўрмас, аксинча, меҳмонхона даражаси қанчалик ўсиб бора, шунчалик кўп солиққа тортиларди. Энди улар қатор имтиёزلарга ҳам эга. Жумладан, меҳмонхоналар олиши керак бўлган, меҳмонхона ичида жойлашган ёки унга тегишли бўлган алкоголь маҳсулотлари (бар, мини-бар, кафе, ресторан) сотуви билан шуғулланадиган умумий овқатланиш объектлари ва савдо нуқталари учун алоҳида руҳсат гувоҳномаси олиш бекор қилинди.

Яъни, меҳмонхона эгаси келадиган меҳмонга сифатли такси хизматини ташкил қилиб, ўз даромадларини янада оширишга эга бўлди.

Шу ўринда бир мисол. Масалан, Шаҳрисабзани зиёрат қилиб юрган икки хорижлик сайёҳ Қашашига, Лангар ота зиёратгоҳига боришни ихтиёр қилди, дейлик. У Лангар отага қандай борилишини сўраб, бизга мурожаат этади (Оқсарой мажмуасида туристик

хорижий тилни биладиган ходимни ишга олиб, сайёҳларга сифатли такси хизмати кўрсатиш имконига эга бўлди.

Раҳматли дадам Дилмурод Нуралиев бутун ҳаётини туризмга бағишлаган инсон эди, — дейди шаҳрисабзлик тадбиркор Жамолдин Нуралиев. — У киши Ўзбекистон жаҳон тиллари университетини тамомлаб, Шаҳрисабздаги «Интурист» меҳмонхонасига таржимон сифатида ишга юборилган.

Бу соҳада 35 йил меҳнат қилди. Шундан 27 йилда «Интурист» меҳмонхонасига раҳбар бўлди. Россия ва Англия

Нилуфар хориж тилларини мукамал билишарди. Меҳмонхонага келган хорижлик сайёҳга намунали хизмат кўрсатишда деярли муаммолар юзага келмасди.

2017 йилнинг декабрь ойи оиламиз учун қайғули бўлди. Дадам вафот этди.

Бу вақтда мен пойтахтда, нефть ва газ соҳасида фаолият юритардим. Шундан сўнг, меҳмонхона ишини юргиза олишимга кўзим етмади. Онаمنى пойтахтга қўчириб олиб кетмоқчи бўлганим, кўнмади. «Дадам шунча ишни қилиб, меҳмонхонани ишга туширди. Ишини давом эттирмай, ташлаб кет-

сак, руҳи озор чекмайдими?», деб Тошкентга боришга рози бўлмади.

Шундан кейин меҳмонхона ишини давом эттиришга аҳд қилдим. Онам, сингилларим, дадамнинг дўстлари менга бу ишда кўмакчи бўлишди.

2018 йилда Шаҳрисабзда биринчи халқаро мақом санъати фестивалининг ўтиши арафасида синглим иккимиз банкдан кредит олиб, «Жамол» ва «Шаҳзода» оилавий меҳмон уйларини ташкил этдик.

Халқаро анжуман вақтида оилавий меҳмон уйларимизда яшаган хорижлик меҳмонларни ҳаёт тарзимиз билан таништирдик, уларга миллий таомларимиздан тайёрлаб бердик. Пировардида, уларнинг ҳаяжонли, миннатдорлик балқиб турган дил сўзларини, ташаккурини эшитиш бахти насиб этди.

Эҳтиёт шарт!

Мамлакатимизда табиий газга эҳтиёж катта. У инсоннинг турмуш шароитида муҳим роль ўйнаб, оила эҳтиёжи, ишлаб чиқариш жараёнлари, қўйинги, жуда кўп мақсадларда яқин кўмакчи вазифасини ўтайди.

Олов жиловидан чиқмасин...

Табиий газ ҳар тарафлама фойдаланиш бўлгани билан озгина эътиборсизликка йўл қўйилса, катта ташвишлар ҳам олиб келиши бор гап.

Бунинг олдини олиш мақсадида соҳа ходимлари уйма-уй юриб фуқаролар ўртасида тарғибот ишлари ўтказаяпти. Олов жиловдан қиқиб кетганда қандай оқибатларга олиб келиши мумкинлиги, бунинг олдини олиш учун нима-ларга риоя қилиниши лозимлиги тушунтириляпти.

Аммо, шунга қарамай, табиий газдан фойдаланишда оловни назоратсиз қолдириш, резина шланг орқали улаш, нотўғри фойдаланиш оқибатларида кўнгилсиз воқеалар содир бўлаётган ҳолатлар учраб турибди.

Биргина мисол, ўтган йилда республикамиз ҳудудида содир бўлган ёнғинларнинг 72 фоизи аҳоли яшаш жойлари, 6,5 фоизи тадбиркорлик, 5,3 фоизи давлат таъсирдоғидаги объектларда юзага келган. Шундан 37,4 фоизи очик оловдан эҳтиётсизлик билан фойдаланиш қоидаларининг бузилишидан содир бўлган.

Фуқаролар томонидан хонадонлар ва иш жойлари, хусусий ошхоналар каби жойларда ўзбошимчалик билан газ қувурига улаб олинган резина шланглар ва қоидаларга зид равишда ишлатилаётган ясама мосламаларни бартараф этиш ва улардан келиб чиқадиган кўнгилсизликларга йўл қўймаслик мақсадида ўтказилаётган рейдлар натижасида аниқланган камчиликлар бартараф этилишига эришиляпти.

Баҳодир ҲИҚМАТОВ, Ёнғин хавфсизлиги хизмати ходими, катта сержант

Акция

Уш. сурат

Президентимизнинг 2018 йил 18 декабрдаги «Юқумли бўлмаган касалликларнинг профилактикаси, соғлом турмуш тарзини қўллаб-қувватлаш ва аҳолининг жисмоний фаоллиги даражасини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қароридан тиббий-профилактика соҳасида олиб борилаётган ишларни янада такомиллаштириш, аҳоли орасида соғлом турмуш тарзи, жисмоний фаоллик ва тўғри овқатланиш маданиятини кенг тарғиб этиш борасида тизимли вазибалар белгиланган.

«Соғлом ҳаётга қадам ташла!»

Хусусан, ушбу йўналишда 2019-2022 йилларда Юқумли бўлмаган касалликлар профилактикаси, аҳолининг соғлом турмуш тарзини қўллаб-қувватлаш ва жисмоний фаоллик даражасини ошириш Концепцияси ва чора-тадбирлар Дастури тасдиқланган.

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг маълумотларига кўра, 2012 йилда дунё бўйича 56 миллион ўлимнинг 38 миллионини юқумсиз касалликлар ташкил этган. 16 миллиондан ошдиқ одам 70 ёшга етмасдан оламдан

ўтади. Юқумсиз касалликларнинг асосий қисмини юрак-қон томир касалликлари (инсулт, инфаркт), қандли диабет, онкологик касалликлар ва сунуқли репродуктор касалликлари ташкил этади.

Пойтахтимизда 25 январдан 25 февралгача ўтказилаётган «Соғлом ҳаётга қадам ташла!» акцияси ана шу мақсад — аҳолининг ўз соғлиғига эътиборини кучайтириш ва соғлом овқатланиш, жисмоний фаолликни оширишга хизмат қилади.

— Юқумсиз касалликларни

келтириб чиқарувчи асосий хавфи омилларга нотўғри овқатланиш, жисмоний фаолликнинг пасайиши, тамаки ва алкоголь истеъмол қилиш ҳисобланади, — дейди Тошкент шаҳар Саломатлик лойиҳаси директори Лола Саиджоновна. — Бундай омилларнинг ҳозирги вақтдаги тарқалиш даражаси сақланиб қолса ва агар ҳеч қандай қўшимча чора-тадбирлар кўрилмаса, 2030 — 2040 йилларга келиб юртимизда 40-60 ёшдаги аҳоли орасида барвақт ўлимнинг кескин кўпайиши кузатилади. Ўтказилаётган ак-

ция вақтида Тошкент шаҳрининг Миробод, Яшнабод, Юнусобод ва Шайхонтоҳур туманларининг жамоат жойларида «Саломатлик майдончалари», маҳаллаларда «Саломатлик дарслари», тиббиёт билим юрларида «Тамакисиз ҳудуд учун овоз берамиз» акциялари, алкоголь ва тамаки маҳсулотларининг сотиш қоидаларига риоя қилиниши, иш, жамоат транспортларида тамакисиз ҳудуд яратиш бўйича жамоатчилик рейдлари олиб борилади.

Муқаддас РАЗЗОҚОВА, «Ishonch» муҳбири

Манзилимиз:

100165, Тошкент шаҳри, Бухоро кўчаси, 24-уй. E-mail: xatlar@ishonch-doverie.uz

Газета ҳафтанинг сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқиди. Газета «Ishonch»нинг компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

«Sharq» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Тахририят ҳисобрақами:

2021 0000 0004 3052 7001, АТИБ «Ipoteka bank» Яшнобод филиали, Банк коди: 00959, СТИР: 201133889, ОКЭД: 58130

Ҳудудлардаги муҳбирлар:

Қорақалпоғистон Республикаси — (+998-99) 889-90-22 Андижон — (+998-99) 889-90-23 Жиззах — (+998-99) 889-90-25 Наманган — (+998-99) 889-98-02 Навоий — (+998-99) 537-61-76 Самарқанд — (+998-99) 889-90-26 Сирдарё — (+998-99) 889-98-55 Сурхондарё — (+998-99) 233-69-07 Фарғона — (+998-99) 889-90-24 Хоразм — (+998-99) 889-98-01 Қашқадарё — (+998-99) 889-90-27

«Ishonch»дан олинган маълумотларда манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.

Муаллифлар фикри тахририят нуқтани назаридан фарқланмиши мумкин.

Навбатчи муҳаррир:

Т. Шернаев

Мусаҳҳир:

С. Шодиева

Саҳифаловчи:

Ҳ. Абдуқалилов

ЎЗА яқуни — 21:45

Топширилди — 23:40

Газета офсет усулида, А-2 форматда босилди.

Ҳажми 2 босма табоқ, Буюртма Г — 137.

29010 нускада босилди. Нашр кўрсаткичи: 133